

వైత్ర హృదయము

అది వాళ్ళ జీవితంలో తొలి వసంతం. శివరావుకు సృష్టి అంతా ఒక్క గిరిజాకుమారి కోసమే అనిపిస్తోంది. ఈ ప్రపంచంలోని అందానికీ, యశావనానికీ, లాలిత్యానికీ గిరిజయే మూర్తి భావ మనుకుంటున్నాడు. అప్పటికి గిరిజ చూపులకు కూడా సృష్టికంతకూ శివరావే కేంద్రమయినట్లూ, అతని కంటే కోరదగిన దేదీ ప్రపంచంలో లేనట్లూ కనిపిస్తోంది. అతని దృష్టిలో గిరిజాకుమారి ఏకైకమైన ఆదర్శ సుందరి. ఆమె దృష్టిలో శివరావు ఏకైకమైన ఆదర్శ పురుషుడు. వారికింకో ప్రపంచమే లేదు. తమరిద్దరే ఈ అనంతమయిన సృష్టిలో రెక్కలు కట్టుకుని రివ్వున ఎగిరిపోతున్నట్లూ, తమ రిరువురి కోసమే ఈ వసంతం, ఈ పువ్వులు, ఈ తుమ్మెదలు, ఈ కోకిలలు-తమరిరువురికోసమే లోకంలో సుఖమూ, సౌందర్యమూ రాసులు పేరుకొని వున్నట్లూ!

వాళ్ళిద్దరూ ఒకరికోసం ఒకరు నిరాశతో ఉస్సులు విడిచే ప్రేమికులు కారు. విధి వారిరువురినీ భార్యాభర్తలుగా కళ్యాణమంటపంలో నిలబెట్టి ఇప్పటికి ఏడాది అయింది. అంతకు మునుపు ఒకరిమీద ఒకరి కెంత మక్కువ వున్నా, గౌరవమున్నా పెళ్ళి వాటన్నిటికీ ఫుల్ స్టాప్ పెడుతుందని చాలామంది అంటారు. గిరిజను ఏరికోరి శివరావు పెళ్లడాడు. పెళ్ళి అయిన దగ్గరనుంచీ ఆమెమీద గౌరవం ఎక్కువైంది. తన సుఖదుఃఖాల్లో తోడునీడగా నిలచే సహచరిగా గిరిజా

కుమారి లభించటం అతని అదృష్టమని భావిస్తున్నాడు. గిరిజకు
 కూడా శివరావువంటివాడు భర్త అయ్యే అదృష్టం తనకే
 దక్కిందని లోలోపల కొంత గర్వం లేకపోలేదు. కాని ఆమె
 శివరావులాగా ఆ సంగతిని గురించి ఎవరిముందరా ఉపన్యాసా
 లీయలేదు.

గిరిజ కాపురానికి వచ్చి నాలుగునెలలే అయింది.
 ఈపాటికి శివరావుకు ఆమె మీదున్న గౌరవం ఇగిరిపోవల
 సిందే. కాని కలిసిన తరువాత గిరిజలో దాగివున్న గొప్ప
 గుణాలన్నీ ఒక్కొక్కటి శివరావును ముగ్ధుణి చేయసాగినయ్యి.
 ఇంతవరకూ గిరిజమీద అతని అభిప్రాయాలకు ఆధారంలేదు.
 ఆమె గొప్పతనమంతా అతని ఊహల్లో పుట్టి పెరిగింది. కాని
 క్రమంగా తెలుసుకో గలిగాడు తన ఊహల కందని సద్గు
 ణాలు గిరిజలో దాగి ఉన్నవని.

అది చైత్రపూర్ణిమ, వెన్నెల వేయిరేకులూ విప్పిన
 తెల్లని పద్మంలాగా ఆకాసమంతా అలుముకున్నది. ఆ వెన్నెల
 ధగధగలో ఏదో చెప్పలేని చల్లదనమున్నది. మల్లెపూలు
 జడలోంచి తీసి దండలు మంచులో వేస్తూ గిరిజ వెన్నెల
 చలువలో విప్పారిన ముఖంతో పచ్చార్లు చేస్తోంది. ఆ వెన్నెట్లో
 ఆమె వన్నె కళ్ళు మిరుమిట్లు గొలుపుతున్నది. విశాలమైన
 ఆమె నుదుట కుంకుమరేఖ అంత అందమైన ముఖాన్ని అలం
 కరించానన్న గర్వంతో తళుక్కుమన్నది. ఆమె సుకుమార
 శరీరం నొచ్చుతుండేమోనని కట్టుకున్న నల్లజరీచీరె సంకోచ
 పడుతున్నది. ఆమె మానంగా అటూ ఇటూ పచ్చార్లు

చేస్తోంది. లక్షల నక్షత్రాలతో అలంకరించుకున్న విభావరికి, ఆట్టే అలంకారాలు లేకపోయినా ఇంత అందంగావున్న గిరిజాకుమారిని చూడగానే అసూయతో కన్నుకుట్టింది.

గిరిజ మేడమిడికి రావటం శివరావు గమనించాడు. అప్పటికేదో పద్యాల పుస్తకం చదువుతూ ఆమెను పలకరించలేదు. గిరిజకూడా అతన్ని పలకరించకుండా దూరంగా మసకగా కనిపిస్తున్న చెట్టుగుబుర కేసీ, దగ్గరవున్న చెఱువులో వికసించిన తెలకలువలకేసీ చూస్తూ గోడకానుకుని నిలబడింది. కొంత సేపయినాక చదువు ఆపివేసి శివరావు కుర్చీలోంచి లేచివచ్చి గిరిజప్రక్కనే నిలబడి “ఏమిటి అంత తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నావు గిరిజా?” అన్నాడు.

“ఆ, ఏమీలేదు” అని తీయని స్వరంతో మారు పలికింది.

“గిరిజా, నా అంత అదృష్టవంతుడూ, నాకంటే దురదృష్టవంతుడూ ఈ లోకంలో మరొకడు లేడు.”

“అ దేమిటి, వింతధోరణిలో మాట్లాడుతున్నారా?”

“నా అదృష్టానికి కారణం చెప్పమంటావా?” అని గిరిజముఖంలోకి తొంగి చూచాడు. ఆమె ముఖంలోనూ, కళ్ళలోనూ లేతసిగ్గు తెరలు తెరలుగా అవరించింది. ఆమె తలవంచుకున్నది. శివరావు “గిరిజవంటి ఇల్లాలు దొరకటం గొప్ప అదృష్టం. ఈ అదృష్టం ఎవరి కున్నది? ఇక నా దురదృష్టానికి కారణమడుగుతావా? మా తాతగారు పల్లకీలెక్కి పాదం క్రిందమోపి ఎరుగని జమిందారు. మా నాన్నగారు

పట్టుబట్టలు తప్ప మరొకటి తొడిగి యెరుగని విలాస పురుషుడు. నేనో, కుటుంబాన్ని పోషించుకోవటంకోసం పొట్ట చేతపుచ్చుకుని లోకంలో చెమట ఓడ్చవలసిన నిర్భాగ్యుణ్ణి. అయినా గిరిజా, నీవంటి యిల్లాలు నా నిర్భాగ్యంలో సగ భాగం భరించేందుకు నిలబడివున్నప్పుడు ఇక నా కేం భయం? ఎంతకష్టం వచ్చినా చిరునవ్వుతో ఎదుర్కొంటాను.” అని ఒక్కగుక్కలో అన్నాడు. అతను ఎంత మనస్ఫూర్తియైన మాటలు చెప్పినా అవన్నీ ఏదో పుస్తకంలోంచి అప్పజెప్పు తున్నట్లుంటుంది. ఆసంగతి గిరిజకు తెలుసు. అతను మన సారా నమ్మితేగాని మాట్లాడడన్న విషయంకూడా ఆమెకు తెలుసు. భర్తకు ఏమిసమాధానం చెప్పాలో తెలియటం లేదు. “నేను భారత వనితను. మీ ధర్మపత్నిని” అని ఎంతో ఓయ్యారంగా బదులు చెప్పింది. అది విని శివరావు వుప్పొంగి పోయి గిరిజభుజాలను తన చేతులతో నిముగుతూ “అవును, గిరిజా, ఎంత చక్కగా చెప్పావు! నువ్వు నా ధర్మపత్నివి. అంతేకాదు. నువ్విప్పుడు వీరపత్నివి కాబోతున్నావు. పద్మ వ్యూహంలో చొరబడబోయే అభిమన్యుని సాగనంపిన ఉత్తర మాదిరి వీరపత్నివి”

తన పురుషుడు తనను కొనియాడటం విని ఏ స్త్రీ సంబరపడకుండా వుండగలదు?

“అయితే గిరిజా, నన్ను వెళ్ళమని అనుమతిస్తావా?”

“సాహసించిన వారినే విజయలక్ష్మి వరిస్తుంది!”

“ఎందరు నీకు పిరికిపాలుపోసినా బెడరకూడదు గిరిజా. ఎవరేమన్నా సరే, నువ్వు నీచేత్తో నావీపు తట్టి ‘మీ కేం

భయంలేదు. సుఖంగా వెళ్ళండి. శుభంగా తిరిగిరండి' అని ధైర్యంగా సాగనంపాలి కాని—”

గిరిజ కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగినయ్, శివరావు గిరిజ తలను చేతులతో నిమురుతూ— “మళ్ళీ పిరికిదాని వాతున్నావా గిరిజా? నన్ను ప్రోత్సహించేవాళ్ళు ఇంకెవరున్నారు చెప్పు? విధి మనిద్దర్ని బలమైన బంధంలో బిగించింది. ఏ దేశంలో ఎక్కడ వున్నాసరే నిన్ను మరిచిపోను, యుద్ధమైపోయి ఇంటికి తిరిగి వచ్చేదాకా నిన్ను తలుచుకుంటూ దినాలు గడుపుతాను.”

“మీనోటివాక్యాన దైవం చల్లటిచూపుచూసి మీరు సుఖంగా ఇంటికి తిరిగిరావాలనే నా ఆరటం. అందుకోసం దినదినమూ దేవుణ్ణి పాదాలు పుచ్చుకుని వేడుకుంటాను. మిమ్మల్నొక్క వర మడుగుతున్నాను.”

“తప్పకుండా అడుగు గిరిజా. అది ఎంత కష్టమైన దైనా నెరవేరుస్తాను.”

“ఈ దీనురాలిని మరిచిపోకుండా వుంటారా?”

“ఎంత వెర్రిదానివి గిరిజా? నిన్ను మరిచిపోతే నన్ను నేనే మరిచిపోతాను.”

శివరావు వైమానికుడుగా యుద్ధంలో చేరి ఊరువిడిచి వెళ్ళేప్పుడు బందువులంతా బావురుమన్నారు. గిరిజాకుమారి తొణుకూ బెణుకూ లేకుండా భర్తనుదుట కుంకుమ పెట్టింది. మెళ్ళో మల్లెపూలదండ వేసి “సుఖంగా వెళ్ళిరండి” అని సాగనంపింది. శివరావు ఎంతో నిబ్బరంగా, కనపడినంత

నేపూ గిరిజ కేసి తిరిగి తిరిగి చూస్తూ వెళ్ళిపోయాడు. బండి కనుచూపుమేర దాటిపోగానే గిరిజ వచ్చి దేవతామందిరం తలుపులు బిగించుకుని “తండ్రీ, చల్లటి చూపు చూసి వారిని ఏ ఆపదా రాకుండా కాపాడు. నా కుంకుమ-” అని మనసులో పదేపదే అనుకుంటూంది. బైటనుంచి ఎందరు తలుపు కొట్టినా తీయలేదు. లోపలినుంచి భోరుభోరున ఏడుపు పొర్లుకొస్తోంది. “తండ్రీ, నీ చలవకంటే మాకింక దిక్కేమున్నది?” అని మాటి మాటికీ మనసులో అనుకుంటూ గిరిజ నేలమీద సాషాంగపడింది.

ఆరు సంవత్సరాలు ఆరు యుగాలుగా గడిచినయ్యి. ఎంత ఆందోళన, ఎంత ఆరాటం, ఎంత ఆశ, ఎంత దుఃఖం? పదిహేనుదినాల కోసారి శివరావు దగ్గరనుంచి కులాసాగా ఉన్నట్లు ఉత్తరం వచ్చేది. ఎక్కడ వున్నాడో తెలియక పోయినా ఎక్కడో ఒకచోట చల్లగా వున్నందుకు గిరిజ వెయ్యి దేవుళ్ళకు మొక్కుకొనేది. మళ్ళీ ఉత్తరం వచ్చేదాకా మితిలేని ఆందోళన. ఈ సారి ఏమని వింటానో, యీ మూరు ఎటువంటి కబురు చెవినిపడుతుందో అని మనసులో మితిలేని బాధ పడేది గిరిజ. ఉత్తరం రాగానే బరువంతా దింపినట్లయిపోయేది. అమ్మయ్యా అని నిట్టూర్పు విడిచేది. ఆ ఉత్తరం వుచ్చుకుని దేవతా మందిరంలో గంటల తరబడి కదలకుండా కళ్ళు మూసుకుని జారగిలపడి వుండేది.

ఏపనిలో వున్నా సరే విమానంమోత వినగానే గజగజా డాబామీదికి పరుగెత్తుకొచ్చి అది మబ్బుల్లో నలుసులాగా కలిసిపోయేదాకా అదేపనిగా చూస్తూ నిలబడేది.

ఎవరైనా బంధువులు వచ్చి “ఎల్లా వెళ్ళనిచ్చావు గిరిజా? ఏమంత అవసరం మొచ్చింది చెప్పి? నారుపోసినవాడు నీరుపోయడా?” అంటూ పలకరించేవారు. “భయమేమీ లేదు. సుఖంగా తిరిగి వస్తారు” అని నిబ్బరంగా గిరిజ వాళ్ళతో బైటికి అనేది. ఆ సమయంలో ఆమె మనస్సెంత గజగజ వణికిపోతుందో, చెదరిపోతున్న ధైర్యం చిక్కబట్టుకునేందుకు మనసుతో భగవంతుని పాదాలను ఎంత గట్టిగా చుట్టివేస్తుందో ఎవరికి తెలుసు?

యుద్ధం ముగిసే సూచనలు కనబడుతున్నయ్. ఈ క్షణందాకా భర్త క్షేమంగా వున్నట్లు ఉత్తరం వస్తోంది. సంధి అయిపోయి ఇంకో అయిదారు నెలలలో శివరావు ఇంటికి వచ్చేస్తాడు. ఆనాడు గిరిజ ఎటువంటి స్వాగత మిస్తుందో ఎవరు చెప్పగలరు? కాలం గడుస్తున్న కొద్దీ ఆమె మనసులో ఆశలు నక్షత్రతాలకంపె విరివిగా పెరిగిపోతున్నయ్.

* * * * *

ఆరోజు రానేవచ్చింది. శివరావు వస్తున్నానని తెలిగ్రాం యిచ్చాడు. గిరిజ స్టేషను దగ్గరికేవచ్చి తనకు స్వాగత మిస్తుందనీ, ఆ రేళ్ళ తరువాత మళ్ళీ ఆముద్దులొలికే ముఖాన్ని

కళ్యాణాచూసే భాగ్యం లభిస్తుందనీ, ఇంకా ఎన్నో కలలు కంటూ శివరావు రైలుదిగాడు, స్టేషను దగ్గరికి ఊరివాళ్ళంతా ఎదురుగావచ్చి పూలదండలు వేశారు. కాని గిరిజ రాలేదు. శివరావు మనసు చివుక్కుమన్నది. ఈ శుభసమయాన్ని గిరిజ ఎందుకు పాటించలేదు? తనకు ఎదురువచ్చి కోమల బాహువులతో తన కంఠాన్ని ఎందుకు చుట్టివేయలేదు? మనసు పరిపరివిధాల పరుగులుతీస్తోంది. ఇంటి దగ్గరనుంచి బండీ తోలుకు వచ్చిన నౌకరు కాకీబట్టలలోవున్న తనను చూసి బెదురుతున్నాడు. తనకు వాడిపేరు గుర్తుంది. వాడు తమ దగ్గర తరతరాలుగా వున్న నౌకరు. “రామస్వామీ! ఏం మరిచిపోయావా?” అని శివరావు పలకరించాడు.

“లేదు బాబయ్యా, మీరు చల్లగా ఇంటికి తిరిగివచ్చారన్న సంబరంతో నానోట మాట రాటంలేదు బాబయ్యా.”

“అంతా బాగున్నారా? అమ్మగారు స్టేషనుకు వస్తాననేదూ?”

“అమ్మగారిబంట్లూ బొత్తిగా బాగులేదు బాబుగారూ” అని ముఖం తిప్పి వేసుకొని ఎద్దుల్ని తొందరగా అదలించసాగాడు. వాంట్ల బాగాలేదా? ఏమి జబ్బో? గిరిజ తనను ఆహ్వానిస్తుందని ఎంతగా ఆశపడ్డాడు? ఆసన్నాహాన్ని గురించి ఎన్నికలలు కన్నాడు? అవన్నీ చివరకు గాలిమేడలై కూలిపోయినయ్యా?

బండి ఇంటిముందు ఆగింది. గభాలున బండిదిగాడు శివరావు. అక్కడికే నా గిరిజ ఎదురు వస్తుందేమోనన్న ఆశతో, గిరిజతల్లి ఎదురుగావచ్చింది. గిరిజచెల్లెలు ఇందిర-

వన్నెండేళ్ళపిల్ల వచ్చి బావగారి మెళ్లో పూలమాల వేసింది. “మరిచిపోయినట్లున్నావ్ బావా? అవునే, మేం గుర్తుంటామా?” అని మరదలి సరసమాడింది. ఇంతలో అత్తగారు లోపలి నుంచి కాఫీ పట్టుకువచ్చింది. కాఫీకప్పు చేత్తో పుచ్చుకున్నాడన్న మాటే కాని ఒక్కగుక్కయినా లోపలికి పోలేదు. గిరిజ ఎక్కడుంది ఇందూ?” అని అడిగాడు. ఇందిర “ముందు అక్కయ్యను చూడటానికి వీలులేదు. ఎంతో బడలికతో వచ్చావు. ముందు స్నానానికిలే. భోజనం చెయ్యి. ఆ తరువాత నిన్ను అక్కను చూడనిస్తా” నంటూ బావను చెయ్యి పుచ్చుకొని ఇంట్లోకి లాక్కుపోయింది. తన గదిలో నక్కీవుం దేమో గిరిజ అనుకున్నాడు. అక్కడా లేదు. తన చేతి మీదుగా పెట్టాలని వంట చేస్తాందోమో అనుకున్నాడు. అక్కడా లేదు. ఏమయిపోయింది గిరిజ? ఎక్కడ దాక్కున్నది?

ఏమీ పాలుపోక శివరావు గదిలో పడక కుర్చీలో పడుకుని తాంబూలం వేసుకుంటున్నాడు. ఇంతలో ఇందిర చెయ్యి పుచ్చుకుని నెమ్మదిగా దోవచూపిస్తూ ఎవరినో నడి పించుకువచ్చింది. ఆమనిషి వచ్చి చేతులతో శివరావు పాదాలను చుట్టేసి “ఎప్పుడు వచ్చారు?” అని అడిగింది. ఆ మనిషి కళ్ళలోంచి నీటిచుక్కలు శివరావు పాదాలమీద రాలినయ్యాయి. అతన వొళ్ళు జలదరించింది. ఎవరీ నిర్భాగ్యజీవి? తన పాదాలను విడవకుండా చుట్టుకొంటోంది. ఒళ్ళంతా మశూచిమచ్చలతో భయం వేస్తోంది. ముఖమంతా వికృతంగా గుంటలు పడిపోయింది. కాయలు కాసిన తెల్లటిగుడ్లు ఆ భయంకరమైన

ముఖంలో కొట్టవచ్చినట్లు నిలబడివున్నాం. ఎవరి కురూపి? ఎవరి అభాగ్యురాలు?

ఇందిర “బావా” అని పిలిచింది. “అక్క వచ్చింది ఒకసారి చూడు.” అంది. శివరావు కళ్ళు గట్టిగా మూసుకుని మాటాడలేదు. వాళ్ళంతా గొంగళి పురుగులు పాకినట్లయి పోతోంది. ఆచేతులు ఒక్కవిదిలింపు విదిలించి అక్కడినుంచి దూరంగా పారిపోవాలనిపిస్తోంది. ఇక ఎన్నటికీ ఈముఖం కేసి చూడకుండా దూరంగా వెళ్ళిపోవాలనిపించింది. గుండెలమీద వెయ్యికుంపలు పెట్టినట్లుంది. “పద, ఇందూ, పదమ్మా, వారు కాసేపు పడుకుంటారు. మనం పోదాం పద.” ఆ స్వరం ఎంతో పరిచితంగా అతని మనసుకి తాకింది. ఇంత అందవికారమైన రూపంలో అంత మధురమైన స్వరం ఇంకా ఎక్కడ దాగి వుందో? ఈ ఒక్కస్వరాన్ని మాత్రం మిగిల్చి స్వప్నసుందరియైన ఆ గిరిజ కనబడకుండా మాయమైపోయిందా? ఆ మధుర మూర్తి స్మృతిని చెరిగిపోకుండా చేసెందుకు ఈ స్వర మొక్కటి చాలుతుందా?

చెల్లెలిచేయ్యి పుచ్చుకుని గిరిజ దోవతడువుకుంటూ గదిలోంచి వెళ్ళిపోవటం శివరావు చూడలేదు. మునుపు సరోవరంలో తీవిగా సాగే రాజహంసలా నడిచే గిరిజ ఇప్పుడు తూలుతూ, తడువుకుంటూ అవధ్యురాలులాగా నడవటం చూస్తే అతని గుండె చెరువై పోయేది. ఆ వికృతమైన రూపం మళ్ళీ కంటబతుండేమోనని బెదురుతూ శివరావు కళ్ళు తెరిచాడు. గదిఅంతా శూన్యంగా బిక్కుబిక్కుమంటోంది. అతని లోపలనించి వట్టరానంత దుఃఖం ఉబికివస్తోంది. ఎంత అన్యాయం

యం చేసింది విధి? గిరిజ మరణించినా అంత దుఃఖం కలిగేది కాదు. గిరిజ రూపమంతా దొంగిలించి వికృతమైన కట్టెను మిగిల్చిపోయింది. ఎందుకో తనమీద విధికి అంత కసి? ఆకసి తనమీదనే తీర్చుకుంటే ఎంత బాగుండేది? తను యుద్ధరంగంలో ప్రాణాలు విడిస్తే ఇంతకంటే చక్కగా వుండేది.

ఇందు కాఫీ పట్టుకువచ్చింది. శివరావు ముఖంకేసి చూసి చిన్నపిల్ల అయినప్పటికీ జాలివడి “బావా, ఏడవబోకు. నువ్వు చల్లగా యింటికి తిరిగివచ్చావు. అదే మాకుపది వేలు!”

“అలా గనబోకు ఇందూ; నా కోర్కె వస్తోంది. ఎందుకు ఇంటికి తిరిగివచ్చానా అని విచారిస్తున్నాను. ఏ బాంబుదెబ్బకో నా ప్రాణం ఎగిరిపోతేనే ఎంతో హాయిగా వుండేది. ఇంక ఆముఖాన్ని నేను చూడలేను. ఇందూ!” అని వెక్కిరి వెక్కిరి ఏడ్వసాగాడు.

తలుపువెనకనుంచి అత్తగారందుకొని “మీరే అంత అధైర్యపడితే ఎల్లా చెప్పండి? ఏనాటికి ఏది అనుభవమో ఏం చెప్పగలం? దాని మనస్సు ఎంతక్షోభపడి పోతోందో ఆ పరమాత్ముడి కెరుక” మందలింపుతో కూడిన ఓదార్పుమాటలన్నది. శివరావు తల గిరున తిరిగిపోతోంది. మాటా మంత్రే లేకుండా శిలలాగా పడకకుర్చీలో పడివున్నాడు.

గిరిజ వికృతరూపం ఎక్కడ కంటబడుతుందో అని శివరావు తప్పించుకుతిరుగుతున్నాడు. ఈసంగతి మొదటే గిరిజ వ్రాహించగలిగింది. మునుపు తన రూపాన్ని చూసి ముగ్గుడైపోయిన శివరావు ఇప్పటి తన మచ్చలముఖాన్ని

చూసి మూర్ఛపోతాడనీ, తనను చూసి భయంతో కళ్ళు
 మూసుకుంటాడనీ, ఏవగింపుతో తన ముఖం చూడకుండా
 దూరదూరంగా వుంటాడనీ గిరిజ ముందుగానే వ్రాహ్మించ
 గలిగింది. తనను కలుసుకోవాలని ఎంతో ఆశతో దూరదేశా
 లనుంచి సురక్షితంగా ఎగిరివచ్చిన శివరావుకు తన ముఖం
 చూపకుండా వుండాలని గిరిజ ఎంతో ప్రయత్నించింది. తన
 ముఖం చూడగానే అతని మనసు ఎంత బెదిరిపోయి నీరై
 పోతోందో ఆమెకు ముందే తెలిసింది. అందుకనే అమ్మవారు
 పోసినదగ్గరనుంచి ఆమె పెదవులమీద ఒక్కటే ప్రార్థన.
 “ఆయన రాకముందేన నీ లోకంలోంచి తొలగించు భగవం
 తుడా!” అని ఒక్కవరసన పఠింపించింది. శివరావు సుఖానికి
 తన పాడుబ్రతుకు ఎక్కడ అడ్డంవస్తుందో అని లోలోపల
 కుమిలిపోయింది: “ఆయన ఇంటికి క్షేమంగా రావటమే నాకు
 పదివేలు. నాప్రార్థనలన్నీ ఫలించినయ్యే. దైవం చల్లటిచూపు
 చూశాడు, కాని నా కింకోప్రార్థన మిగిలివున్నది. ఆయన
 యింటికి వచ్చేసరికి నన్నీ లోకంలో లేకుండా చేసి దైవం
 రక్షించాలి. నా కోసం ఆయన యెంత దుఃఖించినా అప్పటి
 దుఃఖానికి, ఇప్పుడు అనుక్షణమూ శల్యంలాగా గుచ్చుకుం
 టున్న నాపాడురూపాన్ని చూసి క్షోభపడే శోకానికి ఎంతో
 భేదమున్నది. నేను చచ్చిపోతే నాస్మృతి వారి కన్నీళ్ళలో
 కలిసిపోయి వారి మనసులో కలకాలమూ నిలిచిపోయేది.
 ఇప్పుడో? నాతలంపే వారి మనసులో చిచ్చు రగిలిస్తుంది.
 నన్ను ఒక భూతంగా, పిశాచంగా వారు చూసి బెదిరిపోయి
 దూరంగా తొలగి పోతారు. నేను ఏం తప్పచేశాను తండ్రీ?

ఎందుకు నాకీ ఘోరమైన శిక్ష విధించావు? నేను తెలియక నీ కేమైనా అపరాధం చేసినా, దానికి ఇంత కఠినశిక్ష విధించాలా తండ్రీ? వారి మనసును బాధపెడతూ ఈపాడుబ్రతుకు నా కెందుకు చెప్పు?”

మునుపు గిరిజ కనబడకపోతే శివరావుకు క్షణం కూడా యుగంగా వుండేది. ఇప్పుడు నెలలతరబడిగా ఆమెను చూడకుండా వుండగల్గుతున్నాడు. ఒక్క ఇంటిపట్టున వున్నప్పటికీ ఆ భార్య భర్తలు ఒకరి కొకరు కనబడి నెలలు గడిచింది. ఇందిరి ఇంట్లో అక్కగారికి ఉపచారం చేస్తున్నది. గిరిజతల్లి కూతురుకు వచ్చిన విపత్తును తలుచుకుని కుమిలిపోతూ కాలం వెళ్ళతీస్తున్నది.

వచ్చిన తరువాత ఇన్నాళ్ళకు శివరావు యింట్లోంచి బయటికి కదిలాడు. మునుపటి స్నేహితులందరికీ ముఖించూపించి వద్దామని బయలుదేరాడు. మొదటగా చిన్ననాటి స్నేహితుడు శ్రీధర దగ్గరికి వెళ్ళాడు. శ్రీధరదీ, శివరావుదీ ఒక్కటే ప్రాణం. శ్రీధర శివరావు తనను మరచిపోయాడేమో ననుకున్నాడు ఇంతదాకా కనబడకపోవటం చూసి. శివరావుకు ఎదురుగా శ్రీధర స్టేషనుదగ్గరికి వెళ్ళాడు. కాని ఆ నాడు శివరావుకు మనసు మనసులో లేదు. ఎవరినీ చూడలేదు. ఎవరినీ పలకరించలేదు. అది చూసి “అప్పుడే నన్ను మరచిపోయాడు. కళ్ళు నెత్తిమీది కెక్కినయ్” అని అతనిమీద శ్రీధరకు కోపం వచ్చింది. ఇవాళ శివరావు తన తట తానేవచ్చి తలుపుకొట్టేసరికి శ్రీధరకు పట్టరాని సంతోషం వచ్చింది.

“ఏంకోయ్, ఇంకా మేం గుర్తున్నామన్న మాట.” అని శ్రీధర పరిహాసం చేశాడు. శివరావు-“అదేమిటా అన్నాయ్! నువ్వుకూడా అలా అంటావేం?” అని బదులు చెప్పాడు. శ్రీధర “ఉమా, ఓ ఉమా, ఏంచేస్తున్నావు? మీ మరది వచ్చాడు. దబ్బున కాఫీ పట్టుకురా” అని కేక వేశాడు. ఉమ కాఫీ పట్టుకొచ్చింది. శివరావు ఆమెను చూసి బేజారయి పోయాడు. “ఈమె శ్రీధర భార్యేనా? ఈమెకోసమేనా అతను కులంకూడా పోగొట్టుకున్నది? ఈమె అందాన్నేనా లోకులు వేనోళ్ళ పొగుడుతూ వుండేవాళ్ళు?” బెదురుతూవున్న శివరావుముందు కాఫీకప్పు పెట్టి “మరదిగారు మరచిపోయినట్లున్నారే?” అని పలకరించింది. శివరావుకు ఆమె రూపాన్ని చూడగానే గొంగళి పురుగులు పాకినట్లైంది. “ఎందుకుమరచి పోతాను ఒదినా?” అని నవ్వుతూ బదులు చెప్పాడు. అంతటితో ఊరుకోక “మా చెల్లెలు కులాసాగా ఉందా” అని కుశలప్రశ్న వేసింది. శివరావు తలకిందులైపోయాడు ఏమీ తోచక అవునన్నట్లు తల వూపాడు. ఉమ వెళ్ళిపోయింది యింట్లోకి. శ్రీధర అందుకుని ఒక్క గుక్కలో ఆవూరు మశూచితో పడ్డ అగచాట్లన్నీ చెప్పుకుపోయాడు. ప్రాణాలు గుప్పెట్లో పెట్టుకుని బతికామన్నాడు. ఆవూరిలో గిరిజకూ, ఉమకూ ఇద్దరికే మరీ ఒత్తుగా పోతపోసిందన్నాడు. గిరిజ గుణగణాలను పొగడుతూ చిత్రకారుడైన శ్రీధర ఒక్కసారిగా కవి అయిపోయాడు. శివరావు యుద్ధంలో వున్నన్ని రోజులూ ఆమె చూపిన ధైర్యమూ, అతని క్షేమంకోసం ఆమె తహతహ, అతను సుఖంగా తిరిగిరావాలని ఆమె చేసిన

పూజలూ అన్నీ వర్ణించి శివరావుముఖం కేసి చూశాడు. ఇవన్నీ వింటున్న శివరావు కళ్ళలో నీళ్ళు గిరుసతిరిగినయ్యాయి. "మళ్ళీ వస్తానన్నయ్యా" అంటూ తేచి ఇంటిదోవ పట్టాడు. నడుస్తున్నంత సేపూ అతని మనసులో ఒక్కటే ఆలోచన. "నా ప్రాణంకోసం గిరిజ యింత పరితాపపడింది. నా కష్టంలో తను భాగం పంచుకుని ధైర్యంగా నిలబడింది. ఇప్పుడా మెకు కష్టంవచ్చినప్పుడు నేనేం చేస్తున్నాను? పరాయి వాడిలాగా గిరిజను చీదరించుకుని దూరదూరంగా తిరుగుతున్నాను. గిరిజ నాకోసం పడ్డ పరితాపంలో వెయ్యోవంతు నేను ఆమెకోసం పడటంలేదు. కృతజ్ఞత అయినా చూపటం లేదు. నేను ఆపదలో చొరబడే సమయాన ఆమె నాకు చేయూత ఇచ్చి ముందుకు పంపింది. ఇప్పుడా మె అంగవైకల్యంతో అలమటిస్తున్నప్పుడు ఆదుఃఖంతో నాకేమీ పనిలేనట్లు దూరంగా తిరుగుతున్నాను. ఆనాడు గిరిజ నన్నొక వరమడిగింది. ఈ దీనురాలిని ఎన్నడూ మరిచిపోరుగదా? అని. ఇప్పుడు నిజంగా నేను మరిచిపోలేదా? గిరిజకు కలిగిన దుఃఖంలో తేలికమైనా నేను పంచుకొన్నానా?"

ఇంటికి వచ్చాడు. వాకిట్లో అడుగుపెట్టాడు. అంత వరకూ కుర్చీలో కూర్చొని సావిట్రి గిరిజా, ఇందిరా వీవో కబుర్లు వేసుకుంటున్నారు. శివరావు అడుగుల అలికిడి వినబడగానే "అరుగో, మీ బావ వస్తున్నట్లున్నారు. ఇందూ, పదపద. నన్నిక్కడినుంచి తీసుకుపో, నీకు పుణ్యముంటుంది. వారి కంటబడకుండా నన్ను నా గదిలోకి తీసుకుపో." అని గిరిజ

చెలెలిని తొందర పెట్టటం వినబడింది. ఆ మాటలు శివరా
 వుకు చురుక్కున తగిలినయ్. గిరిజ లేచి ఇందు చెయ్యి పట్టు
 కోబోతుండగానే శివరావు లోపలికి అడుగు పెట్టాడు. గిరిజ
 గుండె దడదడలాడుతోంది. ఇందు తొందరతొందరగా అక్క
 గారిని నడిపించుకుపోబోతోంది. ఇక ఆగలేక శివరావు
 అన్నాడు: “కూర్చో గిరిజా, కూర్చో. నన్ను చూసి ఎందు
 కంత భయపడతావు? ఇందూ! మీ అక్కకు నీవు చెప్పు
 నేను మునుపటి బావనేనని.” గిరిజ సిగ్గుతో తలవంచుకుని
 నిలబడింది. ఆక్షణంలో తన కాళ్ళకింద నేల నోరు తెరచి తనను
 మింగివేస్తే ఎంత బాగుంటుంది అనిపించింది గిరిజకు. “కూర్చో
 అక్కా” అంటూ ఇందు చెయ్యిపుచ్చుకుని గిరిజను కుర్చీదగ్గ
 రికి గుంజింది. “వద్దమ్మా వద్దు. నాపాడు ముఖాన్ని కవారికి
 చూపలేను. నన్నిక్కడినుంచి తీసుకుపో.” అంది గిరిజ. యీ
 మాటల్లో ఎంత క్షోభ, ఎంత వేదన సలసల కాగుతున్న యో
 శివరావుకు అవగతమయింది. తను రెండడుగులు ముందుకు వేసి
 గిరిజ చేతులు పుచ్చుకుని కూర్చోమని కుర్చీ అందించాడు.
 గిరిజ చేతులకు శివరావు చేతులు తాకగానే గడిచిపోయిన
 కాలంలోని సుఖమంతా ఒక్కసారి వచ్చి పలకరించినట్లైంది.
 గిరిజ వణికిపోతోంది సంతోషంతో. ఆమె మనస్సు చూపు
 తేని గుడ్లను బద్దలుకొట్టుకుంటూ పరిగెత్తుకువచ్చి శివరావు
 శరీరాన్ని ఒక్కసారి చూడాలని తహతహలాడి పోతోంది.
 ఆమె తనను తాను సంబాళించుకోలేక తన వేళ్ళతో శివ
 రావు వొంటినంతా ఒక్కమారు నిమిరింది. ఆస్పర్శే గిరిజ
 మనసుకు దృష్టి కాబోలు! యుద్ధంలో ఎన్నో పాట్లుపడి చివరికి

సుఖంగా ఇల్లు చేరిన శివరావును కళ్యాణా చూసుకునే భాగ్యం లేదని కుమలిపోతున్న ఆమె ప్రాణానికి ఆస్పర్శ ఎంతటదార్పు నిచ్చిందో! వెంటనే గిరిజ తన్ను తాను నిందించుకుంటూ “భీ! ఎంత సిగ్గులేనిదాన్ని. ఈ పాడు చేతులతో మిమ్మల్ని తాకటానికి వెరవని మూర్ఖురాలిని. నన్ను క్షమించండి. నన్నిక్కడినుంచి తీసుకుపోవే, ఇందూ. వారికి నా పాడు ముఖం చూపించటమే కాక నా పాపిష్టి చేతులతో వారిని తాకేనే—” అని గద్గదికంతో అరిచింది. శివరావు గిరిజను తన చేతుల్లోకి తీసుకుని నిమురుతూ “ఎందుకు గిరిజా, నిన్ను నీవు నిందించు కుంటావు? ఇందులో నీ తప్పేముంది? నీ చేతులారా చేసిందేముంది?” అని ఓదార్చాడు. గిరిజమనసుకి ఈ మాటలు వన్నీటి జల్లులాగా పోకినయ్య. “నా తప్పేమీ లేకుండానే దైవం నన్నిల్లా శిక్షించాడా? ఎంత ఆపరాధం చేసివుండకపోతే ఇంత కఠినశిక్ష వేస్తాడు?” అని గిరిజ తన వేదనను వెల్లడించింది. శివరావు గిరిజ చేతులు తన చేతుల్లోకి తీసుకుని “నువ్వేం తప్పు చేశావు గిరిజా! తప్పంతా నాదికాదా? నన్ను యద్ధం లోకి ధైర్యంతో సాగనంపటం నీ తప్పా? నేను వెళ్ళిన దగ్గర నుంచీ నా ప్రాణంకోసం ఒక్క వరసన ఆందోళన పడటం నీ తప్పా? నేను సుఖంగా తిరిగిరావటంకోసం పూజలు చేయటం నీ తప్పా? కాదు. తప్పంతా నాదే—”

“అదేమిటి, మీ తప్పేమున్నది?”

“ఔను గిరిజా, తప్పంతా నాదే. ఇంకొకరిముందు చెప్పకోటానికి సిగ్గుపడేవాడిని. కాని నీముందు నాకు జంకు

లేదు. నా క్షేమంకోసం నువ్వెంత వ్యధపడ్డావో, ఎంత ఆందోళన పడ్డావో నాకు తెలుసు. కాని నేనెంత నీచుణ్ణనుకున్నావు! ఇల్లువదలిన తరువాత నీ క్షేమంకోసం అందులో వెయ్యోవం తెనా ఆందోళనపడలేదు. అంతేకాదు. నీకీంత ఆపద వచ్చిందని విన్నాకకూడా ఇవ్వాలి వరకూ నిన్ను చీడరించుకుంటూ దూరంగా తిరిగాను. తలుచుకుంటే నాతల సరికినట్లువుతుంది. నీకు వచ్చిన ఆపదే నాకువస్తే ఏమయ్యేది? నువ్వు నన్ను ఈ విధంగానే చూచేదానివా? నువ్వు నేనంటే ఈమాదిరిగానే చీడరించుకునేదానివా? చెప్పి గిరిజా అదే మీకూ మాకూ తేడా.”

ఏం చెప్పాలో గిరిజకు తోచటంలేదు. శివరావు మాటలు గిరిజ మనసుకు ఎంత చల్లగా తాకి ఓదార్చినవో ఆమెకు తెలుసు. ఏదో తెలియని సంతోషం ఆమె మచ్చల ముఖంమీదా, కాయలు కాసిన కళ్ళల్లోనూ రెక్కలు విప్పు తోంది. అది చూడగానే శివరావు మనసుకు పూర్వపు గిరిజ రూపం ఒక్కసారిగా కళ్ళకు కట్టింది. ఆ గిరిజ యేమైపోయింది. శివరావును పరీక్ష చేసేందుకు అపురూపనుండరియైన గిరిజయే అందవికారమైన వేషంతో వచ్చిందా?

“బావా స్నానానికి లేస్తావా?” అని ఇందిర తలుపు వెనకనుంచి పిలిచింది. శివరావు లేచి బయలు దేరాడు. అతని వెనకాలే గిరిజ తనంతటతానే నడచివెళ్ళింది గది బయటికి. అక్క ముఖంకేసి చూసి ఇందిర పొంగిపోయింది. గిరిజకళ్ళలో మును పొక విపరీతమైన వెలుగుండేది. ఇప్పుడు ఆ వెలుగు

ఆరిపోయింది. కళ్ళలో ఆరిపోయిన ఆ కాంతి ఇప్పుడు గిరిజ ముఖమంతానిండి ధగధగమన్నది. “ఇందూ సబ్బూ తుండు గుడ్డ నాచేతి కివ్వవే” అంది గిరిజ. వాటిని అక్కగారికి అందిస్తూ ఇందిర “అక్కా, దోవజాగర్త తూలిపోతావు” అంది. గిరిజ మారుపలకకుండా కళ్ళున్నవారిమాదిరిగానే గబ గబా నడిచి భర్తవెంట నీళ్ళ గదిలోకి వెళ్లింది. విస్తు పోతూ ఇందిర నిలబడిపోయింది.

శివరావు నిద్రలేచేసరికి ముఖంపుడకా నీళ్ళూ ఎదు రుగా వుండేవి. కిందికి దిగివచ్చేసరికి గదిఅంతా శుభ్రంగా కన బడేది. కేబిలుమీద గుడ్డ ముడతలు లేకుండా పరచివుండేది. ఫ్లవర్ పాట్ లో తెల్ల వాకేటప్పటికి దొడ్లో పూసిన రంగురంగుల పూలన్నీ తేలుతూ ఇంపుగా కనబడేవి. ఈపనులన్నీ ఎవరు చేస్తున్నారా అని ఆశ్చర్యపడేవాడు. గిరిజ చెల్లెలిచేత ఇవన్నీ చేయిస్తోందేమో ననుకున్నాడు. అప్పుడు గిరిజ చుక్కెనా తొణకకుండా కాఫీ పట్టుకొచ్చింది. శివరావు చకితుడై పోయాడు. గిరిజచేతుల్లోంచి కప్పు అందుకొని “గిరిజా, నీకు దేవతలేమైనా దివ్యదృష్టి యిచ్చారా? చెప్పు. ఎల్లా చేస్తున్నావు ఈపనులన్నీ” అని అడిగాడు. గిరిజ సిగ్గుపడుతూ తల వంచుకొని “ఏమో నాకు తెలియదు.” అంది.

ఆనాడు చైత్రపూర్ణిమ. గడచిపోయిన జీవితాన్ని తలచుకుంటూ ఆ చల్లటివెన్నెలలో శివరావు కళ్ళుమూసు కుని పడుకున్నాడు. మేడమెట్లమీద ఎవరో ఎక్కివస్తున్నట్లు చప్పుడయింది. కొంతసేపటికి గిరిజ పైకిరావటం చూశాడు

ఇంత నితారుగా, జారుడుగా వున్న మెట్లు ఎల్లా ఎక్కివచ్చిందో అని ఆశ్చర్యపోయాడు? ఇంత రాత్రయినా ఇంకా ఎందుకు మేలుకొనివున్నదో, ఇప్పు డిక్కడికి ఎందుకు వచ్చిందో అనుకుంటూ ఏం చేస్తుందో చూదామని నిద్రపోతున్నవాడిలాగా కదలకుండా పడుకున్నాడు. సగం మూసి తెరుస్తున్న కళ్ళతో గిరిజను చూస్తూ నివ్వెరపోయాడు. గిరిజ మెల్లగా వచ్చింది. ఒకమాటు చేతులు పైకెత్తి ఆకాశంలోకి కనబడని కళ్ళతో చూస్తూ దణ్ణం పెట్టింది. తరువాత శివరావు మంచంచుట్టూ మూడుమాట్లు తిరిగింది. ఎవరైనా చూస్తున్నారేమోనని అటూయిటూ చూసింది. అతడి రెండు పాదాలనూ కళ్ళ కద్దుకుని చేతులతో పాదధూళి తీసుకుని నుదుట బొట్టుపెట్టుకుంది. చివాలున లేచి శివరావు గిరిజచేయి పుచ్చుకొని “అమ్మదొంగా. ఇన్నాళ్ళకు దొరికావూ! ఎన్నాళ్ళనుంచీ చేస్తున్నా వీదొంగతనం?” అన్నాడు. గిరిజ దొరికిపోయిన దొంగలాగా బెదురుతూ, ఏమీ మాట్లాడకుండా నిలబడిపోయింది. శివరావు కూర్చోమని గిరిజను మంచంమీద కూచోపెట్టాడు. వణుకుతూ గిరిజ కూర్చున్నది. శివరావు గిరిజతలను తన గుండెలకు చేర్చుకొని “గిరిజా ఆనాడు నువ్వు నన్ను ఏం వరం అడిగావో గుర్తున్నదా? ఆనాడు చైత్ర పూర్ణిమ. అప్పుడు వెన్నెట్లా నీకళ్ళు అగాధమైన సముద్రాల్లాగా మెరిసినయ్. గిరిజా, ఇప్పుడుకూడా అదే చంద్రుడు. అదే వెన్నెల. అవే హృదయాలు మళ్ళీ అదే చోట కలుసుకున్నయ్.”

“కాని—” అని గిరిజ చెక్కిళ్ళుమీదుగా బారుతున్న కన్నీళ్ళ నద్దుకుంది, శివరావు మళ్ళీ చెప్పుకుపోతున్నాడు: “ఆ నాడు నువ్వు నన్నడిగినదే ఈ నాడు నేను నిన్నడుగుతున్నాను. అప్పుడు గిరిజ నా భార్య అవటం గొప్ప అదృష్టమన్నాను. ఇప్పుడూ అదే మళ్ళీ అంటున్నాను. ఆ నాడు నా కష్టమంతా నువ్వు మోశావు. భార్యకు సహజంగా వుండే భీతిని దూరంగా తోసి నన్ను ధైర్యంగా సాగనంపావు. నేను వచ్చేదాకా నాకోసం విపరీతమైన పరితాపపడ్డావు. ఈనాడు నాకు నీ దుఃఖంలో సగభాగం యిమ్మని వేడుకుంటున్నాను. ఔను గిరిజా. మనిమిద్దరం పెళ్ళి పందిరిలో కలిసిననాడే మన సుఖదుఃఖాలు ఒకటిగా పెనవేసుకుపోయినయ్. అప్పటినుంచీ నాసుఖమే నీసుఖం, నీదుఃఖమే నా దుఃఖం.”

గిరిజ అందుకొని “కాని, కాలం ఆ గిరిజ నెత్తుకు పోయింది. ఆ గిరిజను దొంగిలించి ఒక వికృతమైన కృతను మిగిల్చిపోయింది. నన్ను తాకేటందుకు మీరెంత రోతపడుతున్నారో. నా ముఖం చూసినప్పుడల్లా మీ మనసెంత చీదరించుకుంటుందో. అందుకే మీరు తిరిగి నుఖంగా ఇల్లు చేరకమునుపే నన్నీ లోకంనుంచి దూరంగా తీసుకుపోమ్మని దైవాన్ని ఎంతో వేడుకున్నాను. నా మొర ఆలకించక ఇక్కడే వడేసి వుంచాడు.”

“గిరిజా, మొదట నేనూ అల్లాగే బాధపడ్డాను, కలకలలాడే గిరిజను చూసిన కళ్ళను అమాంతంగా పొడిచి వేసుకుందామనుకున్నాను. అసలు తిరిగి రాకుండా యుద్ధంలోనే

ప్రాణం విడిచివుంటే ఎంత బాగుండేదో అనిపించింది. కాని మనిద్దరినీ దైవం ఎందుకు బతికించాడో, ఆయన ఉద్దేశ మేమిటో?”

గిరిజ “నన్నెందుకు బతికించావు తండ్రీ” అని వెక్కి వెక్కి ఏడ్వసాగింది. ఏమని ఓజారాల్లో శివరావుకు తెలియ లేదు. ఎంతో సేపు యిద్దరూ మానంగా కూర్చున్నారు. దూరంగా మామిడితోపులో నిద్రరాని కోకిల లొకదాని నొకటి కవ్వించుకుంటూ కూస్తున్నయ్. ఎవరో చల్లగా దీవిస్తున్నట్లుగా తెల్లని వెన్నెల అన్నిటినీ పులకింపజేస్తున్నది. చివరికి శివరావు అందుకున్నాడు. “గిరిజా, మనం నాలుగుకాలాలుపాటు భార్యభర్తలుగా బ్రతకటమే ఆయన ఉద్దేశం. సుఖంలోనూ, దుఃఖంలోనూ, ఎండవానల్లోనూ ఒకరినొకరం విడవరాదని ఆయన సంకల్పం.”

“కాని ఈ కుమారి గిరిజతోనే బ్రతుకంతా వెళ్ళదీస్తారా? అంత కఠిన శిక్ష మీకెందుకు? ఇంకెవరినైనా పెళ్లాడి సుఖపడండి. మీ సుఖంకంటే నా క్షావలసిందేముంది? మీ యిద్దరికీ సేవజేస్తూ దాసిగా మీ పాదాలముందు నన్ను బ్రతక నిర్వ్వండి.”

“గిరిజా! నిజంగా నీకు కావలసింది నా సుఖమేనా?”

“ముమ్మాటికీ మీ సుఖమే”

“అయితే, నీకు పుణ్యముంటుంది. నా సుఖమే నువ్వు కోరుకునేట్లయితే ఈమాట మళ్ళీ ఎప్పుడూ నాముందు ఎత్తబోకు. ఎత్తనని నా చేతిలో చెయ్యివేసి చెప్పు.”

వణుకుతున్న చేతిని అతని చెయ్యిమీద ఆస్పి గిరిజ అన్నది: “ఎత్తను, ఎన్నడూ ఎత్తను.”

ఆమె వొంగిన ముఖంనుంచి కన్నీరు ఆచేతుల మీద చిందింది.

కొంచెంసేపయినాక “గిరిజా నాఅంత అదృష్టవంతు డింకొకడులేడు.” అన్నాడు. గిరిజ తల వంచుకుని “కాని మీ గిరిజ ఎన్నటికీ తిరిగి రాకుండా మాయమైపోయిందన్న సంగతి మరచిపోయారా? ఈ కురూపి గిరిజనే మీరు గొప్ప అదృష్టంగా భావిస్తున్నారంటే అంతా నవ్వుతారు.”

“ఎందుకు నవ్వుతారు, గిరిజా! నవ్వనీ, వాళ్ళకేం తెలుసు? నా గిరిజను కోల్పోయానేమోనని ముందు నేను భయపడ్డాను. కాని చివరికి కనుక్కున్నాను. ఆ గిరిజ నాదగ్గరికి మరొక వేషం వేసుకువచ్చిందని తెలుసుకున్నాను. అందుకే నాఅంత అదృష్టవంతు డెవడూ లేడని మళ్ళీ అంటున్నాను.”

“అయితే ఈ కురూపిలో మీకు మునుపటి గిరిజ దొరుకుతుందనే ఆశ వుందా?”

“తప్పక దొరుకుతుంది. ఆగిరిజలో కొట్టుకున్న గుండే కాదా ఈగిరిజలో కొట్టుకుంటున్నది? గిరిజా, ఈరూప మొక మాయ తెర. ఆ తెర తీసిచూసిన వాడికి అంతటా ఒకటే అందమైన ఆత్మ వెలుగుతూ కనబడుతుంది. ఇవాళ నీలో

నాకు ఆ వెలుగు దొరికింది. గిరిజా, నీలో ఇదివరకు నేను కనుగొనని అందం ఇప్పుడు కనుగొన్నాను. ఇకముందు కనుగొంటాను. నిజం. గిరిజా, నీ కురూపమొక మారువేషం. ఆ వేషంలో నిన్ను కనుక్కోగలనా, లేనా అని దైవం నన్ను పరీక్ష చేశాడు. నేనే గెలుపొందాను!!" గిరిజ అతని కాళ్ళను చుట్టుకుని విడవలేదు.

కొసరికొసరి కోకిల కూసింది !

